

TILINPÄÄTÖS

31.12.2016

Jyväskylän seudun kehittämissyhtiö Jykes Oy

Y-tunnus 1036087-8

Tämä asiakirja on säilytettävä 31.12.2026 saakka

Sisällysluettelo

Tilikausi 1.1.- 31.12.2016

	Sivut
Toimintakertomus	1-3
Tase	4
Tuloslaskelma	5
Liitetiedot	6-8
Tilinpäätöksen päiväys ja allekirjoitus	9
Kirjanpidot ja tositelajit sekä niiden säilyttämistapa	10

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 1.1.–31.12.2016

Toimintaympäristö ja liiketoimintojen kehitys

Jyväskylän seudun kehittämissyhtiö Jykes Oy (myöhemmin Jykes) on Jyväskylän seudun neljän kunnan – Jyväskylän, Laukaan, Muuramen ja Uuraisten – omistama, vuonna 1996 perustettu elinkeinoyhtiö. Jykesin toiminta-ajatuksena on kehittää Jyväskylän seudun ja ympäristökuntien yrityselämää ja elinkeinoyhteistyötä. Jykes luo mahdollisuuksia ja edellytyksiä kannattavan liiketoiminnan ja työpaikkojen syntymiselle tarjoamalla asiantuntijuutta, tukea ja verkostoja seudun yrityksille.

Jykes toteuttaa toiminta-ajatustaan tarjoamalla kasvu-, kehittämis-, kansainvälistymispalveluita sekä yritysten neuvontapalveluita omistajakunnissa sijaitseville pk-yrityksille. Lisäksi Jykes tarjoaa aktiivisesti liiketoimintamahdollisuuksia verkostojensa kautta seudun yrityksille. Jykes on aktiivinen liiketoimintaympäristön kehittäjä Jyväskylän seudulla.

Jyväskylän seudun kehittämissyhtiö Jykes Oy on Jyväskylän, Muuramen, Laukaan ja Uuraisten omistama elinkeinoyhtiö. Jyväskylän omistusosuus on 80,13 %, Laukaan omistusosuus on 12,80 %, Muuramen kunnan 4,92 % ja Uuraisten kunnan omistusosuus on 2,15 %.

Yhtiössä on samanlaisia osakkeita nimellisarvoltaan 1 681,88 (ei tarkka arvo), yhteensä 1 117 kappaletta.

Jykesin liikevaihto oli kertomusvuonna 3,6 miljoonaa euroa (4,6 miljoonaa euroa v. 2015). Jykes kuuluu tytäryhtiönä konserniin, jonka emoyhtiö on Jyväskylän kaupunki.

Kertomusvuonna henkilöstön keskimääräinen lukumäärä oli 30 ja vuonna 2015 henkilöstön lukumäärä oli 34.

Kertomusvuoden keskeisimmät toimet

Tekesin käynnistämän Innovatiiviset kaupungit 2014–2020 (INKA) -ohjelman kyberturvallisuus- ja biotalousohjelmat päättyivät kertomusvuoden aikana suunnitellulla tavalla 30.6.2016.

Bio-INKAn osalta lähdettiin suunnittelemaan jatkohanketta yhdessä Keski-Suomen muiden kehittämissyhtiöiden ja Keski-Suomen Liiton kanssa. Jykesin alasajoon liittyvien käännteiden vuoksi hanke siirrettiin JAMKin hallinnoitavaksi tammikuussa 2017.

Kyber-INKAn osalta saatiin TEKESin rahoittama jatkohanke ajalle 1.7.2016-30.6.2017.

Jyväskylän Yritystehdas, jonka toimintaa Jykes koordinoi, on yritysten alkuvaiheen kehittämisessä mukana olevien keskiuomalaisten toimijoiden yhteistyön paikka. Toiminta-ajatuksena on tarjota apua ja valmennusta yrittäjiksi aikoville sekä sparrausta kasvuhaluukaille.

Jyväskylän Yritystehdas ja Tuhansien Järvien Uusyrityskeskus siirsivät toimintansa alkuvuodesta 2016 Voimala Business Parkiin, minne on tarkoitus vakiinnuttaa startup-yritysten keskittymä.

Jykesin uuden strategian jalkauttaminen yhdessä Balentorin kanssa jatkui lähes koko kertomusvuoden ja se otettiin hyvin vastaan sekä henkilöstön että asiakkaiden puolelta. Jykesin tulevaisuuteen liittyvät linjaukset keskeyttivät tämän työn.

Jykes on luonteeltaan välittäjäorganisaatio eikä sillä ole merkittävää t & k-toimintaa.

Yhtiö ei ole maksanut tulospalkkioita. Lisäeläkejärjestelyt on otettu toimitusjohtajalle.

Tunnusluvut

	2016	2015	2014
Liikevaihto (milj. €)	3,6	4,6	6,1
Liiketulos (milj. €)	-0,5	0,07	0,06
Omistajakuntien kuntarahoituksen osuus lv:stä	79 %	85 %	72 %
Omavaraisuusaste	84,8 %	84,2 %	77,9 %
Oma pääoman tuotto	-25,5 %	3,4 %	0,1 %
Henkilöstö keskimäärin	30	34	40
Palkat ja palkkiot (milj. €)	1,6	1,9	2,0

Kertomusvuoden aikana joulukuussa omistajakunnat tekivät päätöksen, että eivät aio käyttää omistajien ja Jykesin välisen elinkeinopalvelusopimuksen optiovuotta 2018. Käytännössä tämä tarkoittaa, että yhtiön toiminta päättyy ja yhtiö ajetaan alas vuoden 2017 aikana.

Tulevaisuuden näkymät

Jykesin tulevaisuutta linjaavat päätökset tehtiin joulukuussa 2016 kaikissa omistajakunnissa. Käytännössä tämä tarkoittaa yhtiön toiminnallista ja teknistä lopettamista ja alasajoa vuoden 2017 aikana.

Jykesin toiminta päättyy kevään/kesän 2017 aikana ja tekninen alasajo kestää hieman pidempään.

Jykesissä aloitettiin koko henkilöstöä koskevat YT-neuvottelut tammikuussa 2017.

Myös Pietarissa olevan tytäryhtiön OOO Jykesin toiminta päättyy vuoden 2017 aikana.

Hallituksen esitys yhtiökokoukselle

Tilikauden tappio on 695 998,88 euroa.

Hallitus esittää yhtiökokoukselle tilinpäätöksen hyväksymistä ja että tilikauden tappio kirjataan voittovarojen tilille eikä osinkoa jaeta.

Hallinto ja organisaatio

Hallitus

Hallitus kokoontui 11 kertaa tilikauden aikana.

Henkilön nimen perässä oleva luku kertoo henkilön osallistumiskerrat kokouksiin.

Koivisto Timo, hallituksen puheenjohtaja, Jyväskylä (11)

Kiiskilä Jaakko, hallituksen varapuheenjohtaja, Laukaa (9)

Kuntien edustajat:

Ranta-aho Ari, Muurame, (10)

Valkama Juha, Uurainen (10)

Yritysten edustajat:

Kähärä Sami, Jyväskylä (10)

Salminen Petri, Jyväskylä (11)

Porkholm Olli, Jyväskylä (11)

Sahikallio Outi, Jyväskylä (11)

Hallituksen sihteerinä toimi Olli Patrikainen.

Toimitusjohtaja

Ari Hiltunen

Johtoryhmä

Ari Hiltunen, toimitusjohtaja, pj

Olli Patrikainen, toimitusjohtajan sijainen, johtaja, liiketoiminnan kehittäminen

Risto Kovala, johtaja, yrityspalvelut

Tero Rautiainen, johtaja, kasvu- ja kehittämispalvelut

Johanna Niinikoski, talous- ja henkilöstöpäällikkö

Karoliina Virtanen, markkinointipäällikkö 31.7.2016 saakka

Leena Petman 1.8.2016 alkaen

Tilintarkastaja

BDO Oy, päävastuullinen tilintarkastaja KHT, JHT Jarmo Lohi

TASE

VASTAAVAA	31.12.2016	31.12.2015
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	8 500,00	36 450,26
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	<u>8 500,00</u>	<u>36 450,26</u>
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	0,00	2 366,36
Osuudet omistusyhteisyrityksissä	245 980,00	507 981,36
Osakkeet ja osuudet	<u>636 364,84</u>	<u>617 551,66</u>
Sijoitukset yhteensä	882 344,84	1 127 899,38
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	890 844,84	1 164 349,64
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	34 336,07	705 606,10
Lainasaamiset	1 516 248,33	1 505 658,96
Muut saamiset	7 513,31	5 125,91
Siirtosaamiset	<u>366 431,42</u>	<u>281 685,06</u>
Lyhytaikaiset yhteensä	1 924 529,13	2 498 076,03
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHT.	1 924 529,13	2 498 076,03
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>2 815 373,97</u>	<u>3 662 425,67</u>
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	1 878 659,13	1 878 659,13
Edellisten tilikausien voitto/tappio	1 204 624,79	1 100 518,25
Tilikauden voitto/tappio	<u>-695 998,88</u>	<u>104 106,54</u>
	508 625,91	1 204 624,79
Oma pääoma yhteensä	2 387 285,04	3 083 283,92
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	443,50	2 211,30
Ostovelat	101 144,10	143 145,73
Muut velat	38 729,32	155 543,48
Siirtovelat	<u>287 772,01</u>	<u>278 241,24</u>
Lyhytaikainen vieras pääoma yht.	428 088,93	579 141,75
Vieras pääoma yhteensä	428 088,93	579 141,75
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>2 815 373,97</u>	<u>3 662 425,67</u>

TULOSLASKELMA	1.1. - 31.12.2016	1.1. - 31.12.2015
LIKEVAIHTO	3 576 710,00	4 643 208,23
Liiketoiminnan muut tuotot		
Materiaalit ja palvelut		
Ulkopuoliset palvelut	-885 578,82	-1 010 027,91
Materiaalit ja palvelut yht.	-885 578,82	-1 010 027,91
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 591 736,63	-1 868 318,94
Eläkekulut	-304 853,79	-344 582,51
Henkilösivukulut	-56 729,40	-67 854,57
Henkilöstökulut yht.	-1 953 319,82	-2 280 756,02
Poistot ja arvonalentumiset		
Poistot pysyvistä vastaavista	-14 241,23	-12 150,09
Arvonalentumiset pysyvistä vastaavista	-34 223,71	
Poistot ja arvonalentumiset yht.	-48 464,94	-12 150,09
Liiketoiminnan muut kulut	-1 154 999,22	-1 272 515,62
LIKEVOITTO/TAPPIO	-465 652,80	67 758,59
Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot osuuksista		
Osinkotuotot	36 400,00	36 400,00
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Korkotuotot	178,13	21,51
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	-266 890,54	
Korko- ja rahoituskulut		
Korkokulut	-33,67	-73,56
VOITTO/TAPPIO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ, TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	-695 998,88	104 106,54
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	-695 998,88	104 106,54

LIITETIEDOT 31.12.2016

Jyväskylän seudun kehittämissyhtiö Jykes Oy on Jyväskylän kaupungin tytäryhtiö, omistusosuus on 80,13 %.
 Konsernitilinpäätös on saatavissa Jyväskylän kaupungin talouskeskusliikelaitoksesta osoitteessa:
 Heikinkatu 3 B, 40100 Jyväskylä.

Emoyhtiön osakkaat	2016	%	2015	%
Jyväskylän kaupunki	1 505 281,92	80,13	1 505 281,92	80,13
Laukaan kunta	240 508,73	12,80	240 508,73	12,80
Muuramen kunta	92 503,36	4,92	92 503,36	4,92
Uuraisten kunta	40 365,12	2,15	40 365,12	2,15
Osakepääoma	1 878 659,13	100,00	1 878 659,13	100,00

Tytäryhtiöt

Jykes OOO, kotipaikka Pietari, omistusosuus on 100 %

Henkilöstö

	2016	2015
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikaudella		
Vakituiset	26	31
Määräaikaiset	4	3
Yhteensä	30	34

Maksetut palkat ja palkkiot luontoisetuineen

	2016	2015
Hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen	218 423	230 335

Tilintarkastajien palkkiot

BDO Oy tilintarkastus	3 582	2 486
EU-hankkeiden tilintarkastus	1 984	1 194
	5 566	3 680

Poikkeukselliset tuotto- ja menoerät

Pysyvien vastaavien arvonalennukset	
Aineelliset hyödykkeet	34 223,71
Jykes OOO, tytäryhtiö	2 366,36
Jyväskylän Kongressikeskus Oy	262 001,36
Muurame Golf	2 522,82
Pysyvien vastaavien arvonalennukset yht.	301 114,25

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Yhtiön tilinpäätöstä laadittaessa ei ole sovellettu oletusta toiminnan jatkuvuudesta, sillä yhtiön hallitus päätti joulukuussa 2016, että yhtiön toiminta ajetaan alas vuoden 2017 aikana.

Taseen erät on arvostettu nimellisarvoon tai sitä alempaan arvioituun realisointihintaan.

Poistosuunnitelma

Aineelliset hyödykkeet, koneet ja kalusto 25 % menojäännöksestä
Poistosuunnitelma on sama kuin edellisenä vuonna.

Pysyvät vastaavat	2016		2015	
<i>Aineelliset hyödykkeet</i>				
Koneet ja kalusto 1.1.	36 450,26		30 944,75	
lisäykset tilikauden aikana	20 514,68	56 964,94	17 655,60	48 600,35
tilikauden poistot 25 %		14 241,23		12 150,09
arvonalemmukset		34 223,71		
Koneet ja kalusto 31.12.		8 500,00		36 450,26
Sijoitukset				
Osuudet saman konsernin yrityksissä 1.1.		2 366,36		2 366,36
arvonalemmus		-2 366,36		
Osuudet saman konsernin yrityksissä 31.12.		0,00		2 366,36
Osuudet omistusyhteisyhteisöissä 1.1.		507 981,36		507 981,36
arvonalemmus		-262 001,36		
Osuudet omistusyhteisyhteisöissä 31.12.		245 980,00		507 981,36
Muut osakkeet ja osuudet 1.1.		617 551,66		617 551,66
lisäykset		21 336,00		
arvonalemmus		-2 522,82		
Muut osakkeet ja osuudet 31.12.		636 364,84		617 551,66
Siirtosaamiset				
Hankesaamiset jaksotukset		303 542,84		146 559,67
Muut siirtosaamiset		62 888,58		135 125,39
		366 431,42		281 685,06
OMA PÄÄOMA				
Oman pääoman muutokset				
Osakepääoma 1.1.		1 878 659,13		1 878 659,13
Osakepääoma 31.12.		1 878 659,13		1 878 659,13
Edellisten tilikausien voitto/tappio 1.1.		1 204 624,79		1 100 518,25
Tilikauden voitto/tappio		-695 998,88		104 106,54
Vapaa oma pääoma yhteensä		508 625,91		1 204 624,79
Oma pääoma yhteensä 31.12.		2 387 285,04		3 083 283,92

VASTUUSITOUMUKSET	2016	2015
Taseeseen sisällyttömät leasingvastuut		
Tilikauden 2017 vastuut	31 034,00	13 222,12
Tilikausien 2017-2020 vastuut		7 884,74
Yhteensä	31 034,00	21 106,86

Yhtiön lopettamisesta johtuvia tilinpäätöksen jälkeen toteutuvia vastuita ovat mm. irtisanomisajan ja loma-ajan palkat sivukuluineen, muutosturvakoulutuksen kulut sekä tytäryhtiö OOO Jykesin lopettamisesta aiheutuvat kulut mm. irtisanomisajan ja loma-ajan palkat.

Omistukset muissa yrityksissä

	Osakkeita kpl	Omistus osuus %	Kirjanpito- arvo	Oma pääoma	Tilikauden tulos
Tytäryhtiö					
Jykes OOO, Pietari	4	100,00	0,00	6 113,53	5 576,30
Osakkuusyhteisöt					
Jyväskylän Kongressikeskus Oy, Jyväskylä	502	29,20	245 980,00	3 118 024,88	91 265,03

Omistusten tasearvo yhteensä **245 980,00**

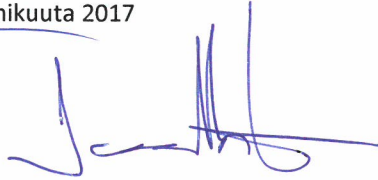
Lähipiiriltä saatu liikevaihto	2016	2015
Jyväskylän kaupunki	2 295 642,00	3 184 188,70
Laukaan kunta	316 887,00	451 227,00
Muuramen kunta	163 183,00	239 900,00
Uuraisten kunta	61 271,00	87 106,00
	<u>2 836 983,00</u>	<u>3 962 421,70</u>

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen päiväys ja allekirjoitus

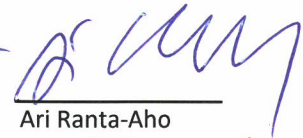
Jyväskylässä 20. päivänä helmikuuta 2017

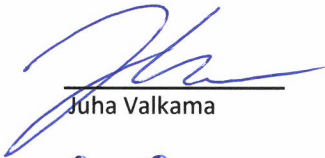
Timo Koivisto
puheenjohtaja

Jaakko Kiiskilä
varapuheenjohtaja

Ari Ranta-Aho

Juha Valkama

Sami Kähärä

Olli Porkholm

Outi Sahikallio

Petri Salminen

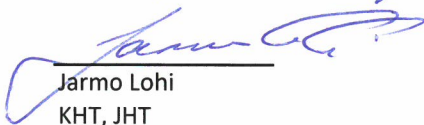
Ari Hiltunen
toimitusjohtaja

Tilintarkastajien tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Jyväskylässä 13 päivänä maaliskuuta 2017

Finnpartner
BDO Oy, tilintarkastusyhteisö

Jarmo Lohi
KHT, JHT

LUETTELO KÄYTETYISTÄ TILIKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA**Kirjanpidot ja tositelajit sekä niiden säilytystapa****Kirjanpidot:**

Päiväkirja PDF-tiedostona Y-aseamalla
Pääkirja PDF-tiedostona Y-aseamalla
Tuloslaskelma ja tase Y-aseamalla
Tasekirja sidottuna kirjana
Tase-erittelyt sidottuna kirjana

Tositteet:

Kirjanpito: pankkitositteet	000460/600000-sarja paperitositteina
Kirjanpito: muistiotositteet	000460/100000-sarja paperitositteina
Kirjanpito: tilisiirtositteet	000241/000000-sarja paperitositteina
Kirjanpito: matkalaskut	000460/800000-sarja paperitositteina
Kirjanpito: liitetietositteet	100/1-sarja paperitositteina (L7-ohjelman ulkopuolinen tositesarja)
Matkalaskut	Visma Enterprisen palvelimella
Palkanlaskenta:palkkositteet	000310/000000-sarja paperitositteina
Ostoreskontra: laskut	000210/000000-sarja paperitositteina ja verkkolaskut Visman palvelimella
manuaalimaksut	000231/000000-sarja paperitositteina
maksut	000232/000000-sarja paperitositteina
Myyntireskontra: laskut	000110/000000-sarja verkkolaskut Visman palvelimella
suoritukset	000131/000000-sarja-paperitositteina
automaattiset suoritukset	000132/000000-sarja paperitositteina

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Jyväskylän seudun kehittämissyhtiö Jykes Oy:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Jyväskylän seudun kehittämissyhtiö Jykes Oy:n (y-tunnus 1036087-8) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2016. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*. Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhtiö aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonne. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää

havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhtiö pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen sisältyvän informaation. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea toimintakertomukseen sisältyvä informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko toimintakertomukseen sisältyvä informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

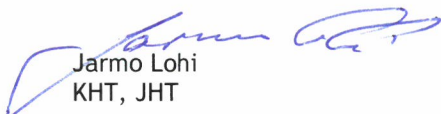
Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomukseen sisältyvässä informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Muut lausunnot

Puollamme vastuuvapauden myöntämistä hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Jyväskylässä 13. maaliskuuta 2017

Finnpartners BDO Oy, tilintarkastusyhteisö

Jarmo Lohi
KHT, JHT